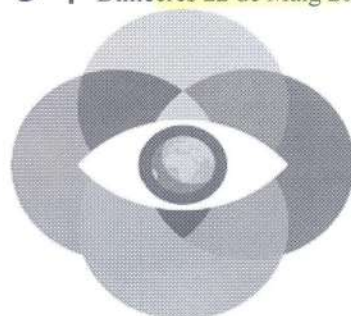

[Avís Legal](#) [Política de Privacitat](#) [Política de Galetes](#)

Qui som? | **Contacta amb nosaltres:** 871 96 54 66 | laltramirada@gmail.com

  Dimecres 22 de Maig 2019

l'altra mirada

editada a Palma per Fundacions Darder-Mascaró

issn 2444-8117

6.3 Illes Balears: Per quin model optam?

Josep Valero González (Membre del Consell de les Fundacions Darder-Mascaró)

ILLA	ANY	EXT.Km2	POBLACIÓ	DEN H/KM2	ANY	Renda Llars (milers euros)	RLL/càpita
MALLORCA	2017	3667	868693	236,9	2015	14965064	17227
MENORCA	2017	692	91170	131,7	2015	1461207	16027
EIVISSA	2017	577	143856	249,3	2015	2400723	16688
FORMENTERA	2017	83,2	12280	147,6	2015	166269	13539
PITIÜSES	2017	660,2	156136	236,5	2015	2566992	16440
ILLES BALEARS	2017	5019,2	1115999	222,3	2015	18993263	17019
MALLORCA (Previsió)	2030	IPH AGOST	1763556	480,9+102,6%	SOBRE MITJANA 2017		
MENORCA (Previsió)	2030	IPH AGOST	253761	366,7+178,4%	SOBRE MITJANA 2017		
PITIÜSES (Previsió)	2030	IPH AGOST	472003	715,1+202,4%	SOBRE MITJANA 2017		
	ANY	EXT.Km2	POBLACIÓ	DEN H/KM2	ANY	PIB milions €	PIB/Càpita
ILLES BALEARS	2017	5019	1115999	222,3	2017	29911	25772
MALTA	2018	326	475700	1457,0	2017	11140	23800
SINGAPUR	2017	722	5612000	7778,0	2017	286941	51130
HONG-KONG (ILLA)	2017	1018	7392000	7392,0	2017	300965	40616
MAN	2017	572	84287	147,3	2014	7428	84600
JERSEY	2017	120	100080	837,4	2015	5080	49500
SICÍLIA	2015	25711	5082000	197,6	2016	86998	17118
CÔRSEGA	2017	8680	330000	38,1	2016	9097	27566
SARDENYA	2009	24090	1671001	69,3	2016	33556	20081
CRETA	2017	8336	632674	75,8	2016	8654	13678

Basta veure les xifres del

quadre superior. Físicament és possible que molta gent visqui en l'espai limitat d'una illa. Fins i tot estadísticament es pot tenir un nivell de riquesa elevat. I és molt probable que la majoria de la gent que hi viu, trobi raonable la seva situació i se senti contenta o accepti amb resignació, les seves condicions de vida.

Singapur, una illa com Menorca, té més de cinc milions i mig d'habitants. Hong-Kong amb una extensió com la meitat de Mallorca, compta amb set milions quatre-cents mil habitants. Malta un estat arxipèlag com la meitat de Menorca, té quasi cinc-cents mil habitants. Singapur té un PIB per càpita quasi el doble que les Illes Balears. Hong-Kong supera en quasi quinze mil euros el PIB per càpita de les Illes. Malta té un PIB per càpita una mica inferior a les Illes. És aquest horitzó el desitjable per a les Illes Balears?

És evident que cadascun dels exemples s'han de situar en el seu context geogràfic, social, econòmic i polític. Més en concret en el seu grau d'especialització en un context de capitalisme global. Ser un estat independent, una regió econòmica especial, tenir una

especialització productiva competitiva, ser un paradís fiscal, un centre financer internacional, tenir uns grans mercats propers, polítiques fiscals quasi inexistent, un port central exportador de mercaderies... I que poden fer-ho amb un proveïment de matèries primeres, totalment dependent dels espais externs al territori insular i amb condicions d'intercanvi internacionals favorables.

Al contrari si observem el cas de les illes de la Mediterrània, com Creta, Còrsega, Sardenya, Sicília i les mateixes Illes Balears, com a illes que històricament han tingut períodes de bonança o de crisi a partir de la gestió dels seus propis recursos, i com a illes relativament poc poblades i que tenien en l'emigració la vàlvula de sortida habitual quan el model tradicional es mostrava insuficient per a garantir una vida digna, podem deduir el xoc i revulsiu que per a les seves societats, ha suposat l'increment continuat del model de turisme de masses.

Les Illes Balears i Còrsega són dos exemples contraposats del model de gestió que sobre el territori ha tingut el turisme. Les Balears suporten un augment continuat de població, estam en una densitat de 222 habitants per kilòmetre quadrat, pels 38 h/km2 de Còrsega. I en PIB per habitant Còrsega té 27.566 € per habitant i les Illes 25.772 €. Sicília té una densitat semblant a les Illes de 197h/km2, però segueix essent una terra d'emigració, i amb unes peculiaritats específiques.

Les Illes Balears estam en un moment històric de gran transcendència per al nostre futur. Ens cal decidir per a quin tipus de model de desenvolupament volem apostar. Si seguir posant el peu en l'accelerador del creixement extensiu del turisme de masses, el tipus de generació de renda que genera, la poca qualificació del treball que precisa, la necessitat continuada de més mà d'obra externa i l'increment constant de més recursos naturals del territori...O pel contrari, canviar el GPS del destí final de ruta cap a l'horitzó de la sostenibilitat, aixecant el peu de l'accelerador, explorant noves rutes cap als serveis especialitzats i la recerca adaptada a les exigències de la nostra sostenibilitat, en vocació de ser capdavanters en l'aplicació de l'economia circular, en aprendre a gestionar de manera més eficient els nostres recursos naturals, en construir unes societats a on es combinin la capacitat més gran d'autogestió productiva de la ciutadania, amb la planificació democràtica de les polítiques públiques. Unes societats obertes al nostre context mediterrani, per a poder intercanviar coneixements, solidaritats, cooperació, amb altres estats i regions d'aquest entorn.

Un horitzó cap a la sostenibilitat és una aposta de model de societat. Una opció democràtica que cal que sia assumida per la majoria de la societat. Que cal dissenyar-la. Fer-la visible al mateix temps que es comença a construir-se. Fer-la veure com una economia a on hi guanya la immensa majoria de la societat. Però ara com ara, el nostre model de sostenibilitat no pot ser mirar-mos en l'espill de Còrsega amb uns plantejaments de des-turistització ideològics globals i absoluts. Ja feim tard per això.

Hem de retrobar els nostres propis paràmetres de sostenibilitat a partir de la realitat específica de cadascuna de les nostres illes. Uns paràmetres que cal construir amb consens social, amb lideratge de les administracions públiques, amb el protagonisme de les entitats socials que aportin propostes pel disseny d'aquests paràmetres, amb la participació ciutadana en el seguiment i el control dels resultats.

L'altra opció de la cruïlla històrica en què ens trobam, és deixar que el lliure mercat internacional, campí com vulgui a les Illes i ens aguditzí l'especialització del turisme de masses com a opció de futur. La capacitat de població que pot viure a una illa pot ser molt alta. Basta veure les dades del quadre. La previsió de l'índex de pressió humana per l'agost del 2030 a les Pitiüses les situa en una densitat de població de 715 h/km2. Triplicarien la seva densitat mitjana del 2017. Menorca també quasi la triplicaria i Mallorca doblaria la seva densitat mitjana del 2017. Però Malta ja està amb una densitat de 1457 h/per Km2. Als nostres ulls sembla indesitjable. Però no és la lògica de la teoria econòmica dominant, defensora del lliure mercat de les inversions, per a justificar els interessos especulatius del capitalisme financer global. Les nostres illes són vistes com a territoris d'oportunitat per a fer inversions i treure ràpides plusvàlues. Això cal que sempre ho tinguin present les administracions públiques. La lògica del «lliure mercat» afavoreix la reproducció automàtica i accelerada del sistema. I la reproducció automàtica del sistema ens porta a accelerar el camí cap a la insostenibilitat.

Encara som a temps per fer una aposta estratègica com a societat. La sostenibilitat no cal argumentar-la a la defensiva, com l'única opció possible front a l'apocalipsi anunciat per a passat demà. La majoria de la gent viu i pensa en paràmetres de l'actual sistema. Si creu que l'apocalipsi més greu és no poder menjar cada dia, la percepció del col·lapse del sistema els sembla una eventualitat massa llunyana o més bé secundària. La immediatesa per aconseguir la supervivència del present, la veuen dissociada de la lluita per aconseguir un millor futur.

Treballar per a construir un millor futur, ha de ser també una premissa totalment lligada a la manera de treballar per voler tenir un millor present. Un dels grans reptes del present i del futur, és aconseguir que les persones immigrants o temporeres, puguin participar d'aquest plantejament. Cal plantejar la sostenibilitat com una opció en positiu, com una oportunitat per a tenir també a partir d'ara, una vida millor i de més qualitat.

Per això cal argumentació científica i construir de manera participativa un projecte col·lectiu i compartit de societat. Que les administracions públiques liderin un procés de transició realista cap a la sostenibilitat. Que la gestió dels afers públics i dels serveis socials, tinguin sempre la coordinació i la coherència necessària, des de la perspectiva estratègica de la sostenibilitat integral i democràtica. Fer que el procés sigui sempre una reflexió crítica constant sobre la pràctica efectuada, i un esforç per crear noves teoritzacions sobre com abordar els nous reptes que s'obriran contínuament. I tot això, sense perdre de vista, que la sostenibilitat serà també un dels pilars en què es basarà la lluita integral per a la defensa de la democràcia.